

Η 7ΩΗ ΤΩΝ ΜΦΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΩΝ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

Θ'.
ΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ σήμερα την δημοσίευση των 'Απομνημονευμάτων της Σάρας Μπερνάρ. Στο σημείο αυτό των 'Απομνημονευμάτων της, η μεγάλη καλλιτέχνης διηγείται μια τρομερή καθόδο της σ' ένα βράδυ, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού της στη Βρετανία.

«Κοντά στην αφορμάλια — λέει — πήγαινε ένα βράδυ, το οποίο οι ντόπιοι ονόμαζαν «Κόλωση του Πλογιά». Μία τρελλή επιθυμία με είχε κυριεύσει να κατεβώ σ' αυτό το βράδυ, μιά ο φαρφούλιας μ' άποτρυνε βλέπει να το κάνω αυτό, τονίζοντας μου τους κινδύνους που διάτρεχα και την ειδήνη που θα είχε αυτός σε περίπτωση δυστυχήματος.

«Ωστόσο, έγω έπαινα και άφου έθωσα στον φαρφούλια μιά έγχαρο βεβαίωση, στην οποία εξήγησα ότι επιχερούσα την καθόδο μου έν γνώσει των κινδύνων, τους οποίους διάτρεχα και έντε λουδοβίκεια για ποικιλίωση, έπειτα με τό στόμα ανοιχτό, βλέποντας αυτά τά τούκαρα κ' άρι, τά φρέσσο, ρύηρα τό φαρφούλια τί χροαίζονταν.

Πέρασα τί ζώνη αυτή γύρω άπ' τί μέση μου, ή οποία ήταν τόσο άδύνατη, ώστε χροαίστες να τίς άνοιξω παραπανίσιες τριπτες, για να τίη κοιμισθώ.

«Έπειτα ό φάλακας φέρσεσε στο κάθε μου χέρι από ένα τούκαρο, τοδ όποιον ό πάτος ήταν έφοδασμένος με χοντρά χαρτιά, που έξείχον δυό έκαστομέτρη. Έμεινα με τό στόμα ανοιχτό, βλέποντας αυτά τά τούκαρα κ' άρι, τά φρέσσο, ρύηρα τό φαρφούλια τί χροαίζονταν.

— Νά, μου είπε. «Όταν θ' άπολύω τό σχοινί και θ' άρχίσετε να κατεβαίνετε, καθώς είσεδη άδύνατη σάν σναλόνιφορο, θα ηγναίνετε δεξιά κ' άριστερά, ίσπαζω κινδύνους να σάσσετε τά πλευρά σας στό τοιχώματα του βραδύου. Ένώ, έχοντας τά τούκαρα στό χέρια σας, θ' άποφύγετε τί χτυπήματα, άπολύοντας τά μαγάκια σας τότε δεξιά και τότε άριστερά. Από μερικά γροαντζονίωματα δέν θα γλυτώσετε βέβαια. Μά δέν θα τραύω έγω γι' αυτό. Έσείς έμεινετε να κατεβείτε. Άκούστε και κάτι άλλο, μηχω μη γαρία. Όταν θα φθάσει κάτω κ' άκουμπίσετε στο βράχο που βροίχατε στη μέση του βραδύου του βραδύου, προσέχετε να μη γλυτώηστε, γιατί εκεί άκουμπίσει είνε ό μεγαλύτερος κίνδυνος. Άν έπαστε μέσ' στο νερό τό άπολύετε γύρω άπ' τό βράχο αυτό, θα τραβήξω βέβαια τό σχοινί, μά δέν άναμιμώσω καμιά ειδήνη. Τό ρεύμα του νερού που περνάει εκεί κάτω, είνε πολύ δυνατό και μπορεί να σας σηφνήσει άνάμεσα σε δυό πέτρες.

«Έπειτα ό φαρφούλιας γλώμισσε και, κίνοντας τό σταυρό του, έπαυσε και μου φιδόσε με φωνή αγανά κ' άλοκομένη :

— Κάτω άπ' τους βράχους ούτους βροίχαται οι παγκίμοι ναγαγά... Όταν έχει μάλιστα παντέλιφο, κίνοντας την νύχτα, καθώς χροαίουν στο βυθό του βραδύου. Άλλομωπο στον άνθρωπο που θα γροαίωστη εκεί μέσα! Θα τον τραβήξουν μαζί τους στα βάθη τίς θαλάσσης.

«Έπειτα, κωπαζοντάς με από πολύ κοντά μέσα στα μάτια, με ρώτησε :

— Έμεινετε άόφια να κατεβείτε ;...

— Ναι, κ' άριστα Λουά, τού άπάντησα. Θέλω να κατεβώ άμέσως.

Μονάχι ό οικονομός μου, ό Κλαυδίος, να κωπαζονθόσε αυτή τί σσηνή.

Δέν έλεγε ούτε λέξη, γιατί ήξερε πως τρελλά αγαπούσα τον κίνδυνο.

Κύταξε μόνο άν ή ζώνη ήταν περιωμένη καλά στη μέση μου, κ' έπειτα έπασε τό χροινί μαζί με τον φαρφούλια, ενώ έγω άρχισα να κατεβαίνω μέσ' στο σκοτάδι του βραδύου. Άπολωνα τά χέρια μου δεξιά κ' άριστερά, όποις μου είχε υποδείξει ό κωπαζονθό Λουά, χωρίς έν τούτους ν' άποφύγω τά χτυπήματα.

Στήν άρχή άκουσε έναν περιεργό θόρυβο και νόμισα πως ήταν ή άπίχητος του κροάτου που έκαναν τά τούκαρα των χροαίων μου, καθώς χροαίονταν στα τοιχώματα του βραδύου. Μά έξαίνα, ένας νέος διαβολικός θόρυβος έφτασε ως τ' αυτά μου και πλημύρισε τό μυα-

λό μου, λές κ' άντηροδσαν κάτω άπ' τά πόδια μου άλλεπάλληλως κανονίς, ορθόμαματα, θόρησι και λυτρητά τραυθόδια, σάν αυτά που λένε οι φαρμάδες όταν τραβούν τά δίχτυα τους. Όλοι αυτοί οι ήχοι μπροαείοντοσαν κ' έννοώντοσαν μαζί με τον ήχο του ανέμου.

Είχα μανιάσει από άσχηή έναντίον του έαυτού μου, γιατί ό φόβος είχε άρχισε να με κυριεύη. Όσο περισσότερο κατεβαίνα, τόσο τό πανωμένο αυτό των ήχων άντηροδσε δυνατώτερα σ' αυτά μου. Ά κωπαζόνι μου χροαίσε δυνατά, έτοιμη να σάση.

Κατέβαινα άρχά κ' έννοωθα σε κάθε τρέναγμα τό φόβο μου να μεγαλώνη. Είχα άνοξει τό στόμα μου για να ρωνάξω : «Άνεβόστε κ' έπάνω κ' μά ό άνεμος που στροφογιρίζει σ' ένα τρελλό χροοό δόλογιά μου, μου τό έφραξε μουμαία και λίγο έλαψε να με πνήξη.

Τότε έβλεπισα τά μάτια μου κ' έγκρατέλινα τον άγωνα.

«Έπειτ' από μερικάς στιγμές, σήρασα έξαίνα ψηλά τά πόδια μου, κωπαζομένη από έναν άπεργήματο τρούφο. Είχα φτάσει πιά στο βυθό του γροαίου κ' είχον άκουμπίσει στο ρεύμα τίς θαλάσσης.

«Ωστόσο, ξανάνανα θάρρος, γιατί, καθώς άνοξα τά μάτια μου, είδα πως έβλεπα καθαρά γύρω μου. Έντωσα τότε τά πόδια μου και τ' άκούμπίσα στο βράχο, για τον όποιο μου είχε μλήσει ό φαρφούλιας κ' ό όποιος ήταν πράγματι πολύ γλυστορός.

Γαντζόθηκα από ένα μεγάλο κροίνο, που ήταν κωπαζομένος επίτηδες εκεί και κίπαταζε γύρω μου. Τό βράδυ, που ήταν μαζωκό τά στενά, φάρασαν έξαίνα στη βάση του και τελείωσε σε μία μεγάλη σσηλιά, τίς όποιες ή έξοδος ήταν προς τό πέλαγος. Μά ή είσοδος τίς σσηλιάς αυτής φροάταν από ένα σωρό βράχους, μακρούς και μεγάλους, άνάμεσα στους όποιους περνούσε τ' όριμτζό ρεύμα. Έπει έξήγουσα τότε τό διαβολικό θόρυβο που άκούγα...

«Ωστόσο, κωπαζόνανα πιά πολύ καλά, ότι έφτασε ένα κωπαζόνι για να βρω ούκτορο θάνατο μέσα στον αάλο αυτό των κωπαζόνι που κινούσαν με ήλεγχοίω ταχύτητα και συντριβόντοσαν εκεί κάτω, κίνοντας τό νερό ν' άνατηδή σε άφρητό μέτρον ύψους.

Η νύχτα είχε άρχισε ν' αλώνηται και κωπαζομένα έξαίνα από μία τρομερή άγονία, βλέποντας σε μία στιγμή στην κωπαζή ένός μικροδ βράχου δυό μάτια που με κωπαζόσαν κωπαζόνα. Έπειτα άνάμεσα σε μία ποικα φάνα, είδα κ' ένα άλλο ζεγαγιά μάτια που με κωπαζόσαν με τον ίδιο τρόπο... Δέν έβλεπα τίποτε άλλο άπ' τά πλάσματα αυτά, παρά μόνο τά μάτια τους...

Γά μία στιγμή νόμισα πως είχα κωπαζοεί από ήλεγχο, πως είχα πέσει όμημα ορθομαπάτης και γι' αυτό διάγχεσα δυνατά τί γλώσσα μου, ματόνοντας την. Μά τά μάτια έξακωλοαόδουσαν να με κωπαζόσαν.

Τότε τραβήξα δυνατά τό σχοινί, για να κωπαζόδουν ό φαρφούλιας κ' ό οικονομός μου πως έπαρε να με τραβήξουν έπάνω. Αισθάθηκα δε σε λίγο μία τρελλή χαρά, κωπαζόνι τό σχοινί να κωπαζόναται και τά πόδια μου να κίνονεν την επαφή τους με τό βράχο.

Τά μάτια είχαν άνηπάσει τώρα και με κίπαταζον άνήθηχα που έφραγα. Καθώς άνέβαινα, δέν έβλεπα τίποτε άλλο γύρω μου, παρά ένα πλήθος μάτια, μάτια που λεσποαίονσαν και προχωροαύσαν προς έμένα...

Δέν είχα δει ποτέ μου οχταπόδια κ' άγονούσα ως τότε την ύπαρξή των κωπαζόνι αυτών φραζόν.

Καθ' έλη τί διάγχεσα τίς άναβάσεός μου, ή όποια μου φάνησε άτελείωτη, νόμισα πως έβλεπα τέτατα να με κωπαζόνη. Ήταν τόσοσ ό τρόμος μου, ώστε, μόλις κίπησα στη στενά γη, χροαίσα τά δόντια μου.

Αιγρήθηκα στο φαρφούλια την αιτία του φόβου μου και τότε αυτός στασεοκλήθηξε, λέγοντας :

— Ήσαν τά μάτια των παγκίμων...

Έγω κωπαζόνανα βέβαια πως δέν ήταν μάτια παγκίμων, μά άγνοαίσα άκόμα τί ήταν... Νόμισα μάλιστα πως είχα δει τέρατα που άγνοαίσε ως ό κόρημος.

Αργότερα, όταν έπηγα στο έεροαείο μου, έμαθα ότι έπρόκειτο για τέρατα οχταπόδια, από τους τρομερούς πλοκάμιους των όποιων ως έκ δαιμόνιος γλώτωσα...

Προτομή του δραματικού συγγραφέως Βικτωριανού Σαρδύ. (Έργο της Σάρας Μπερνάρ)

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέχεια.